

אוניברסיטת חיפה
חדשנות ויזמות
הכוח ליצור – מבוא לחשיבה יצירתית

סמסטר ב' תשפ"ו | שלישי, 16:00-18:00

שעות קבלה: בתיאום מראש

שם המרצה: נורית קנטרוביץ בלומנפלד

דרישות קדם: אין

דוא"ל: nuritak0@gmail.com

רישום לקורס מותנה באישור החוג של הסטודנט

מטרות הקורס

- לפתח יכולת לזהות בעיות ולהציע פתרונות מקוריים וחדשניים במגוון תחומים.
- להקנות כלים ומתודולוגיות מרכזיות לחשיבה יצירתית וחדשנות.
- לחבר בין תהליכי חשיבה יצירתית לבין יישומים מעשיים בעולם העבודה, היזמות והחברה.

תיאור הקורס

איך נוצרים רעיונות חדשים? למה חלק מהאנשים מצליחים לראות פתרונות שאחרים מפספסים? קורס זה מזמין אתכם לצאת למסע אל תוך עולם החשיבה היצירתית – אל היכולת האנושית לדמיון, לשבור דפוסים וליצור חידושים אמיתיים. במהלך הקורס נחקור איך פועלת היצירתיות, נכיר שיטות חדשנות מעשיות ונלמד איך להפוך רעיון ראשוני לתהליך יישומי. נתרגל חשיבה "מחוץ לקופסה", נאתגר תפיסות קיימות, ונבין איך יצירתיות משתלבת בתחומי חיינו. המיומנויות הנרכשות בקורס הן בסיס חיוני בעולם העבודה העכשווי, המבוסס על שיתופי פעולה וריבוי תחומים.

במסגרת הקורס:

- נחקור מהי חשיבה יצירתית, מהם התנאים שמאפשרים אותה וכיצד ניתן לפתח אותה ככלי אישי ומקצועי.
- נכיר מודלים מרכזיים לעידוד חדשנות ויצירתיות, ביניהם *Design Thinking*, *SCAMPER*, *Systematic Inventive Thinking (SIT)* ונלמד כיצד ליישם אותם.
- נתרגל סדנאות של פתרון בעיות מורכבות, ניסוי וטעייה, ופיתוח רעיונות פורצי דרך במגוון תחומים – מחינוך ועד טכנולוגיה.
- נעמיק בהבנת תהליכים קוגניטיביים ורגשיים שמובילים ליצירתיות, ונזהה את החסמים האישיים והחברתיים שמגבילים חשיבה מקורית.
- ננתח מקרי מבחן של חדשנות בעולם האמיתי ונלמד כיצד ארגונים, יזמים וקהילות מטפחים תרבות של יצירתיות.
- נפתח מיומנויות של גמישות מחשבתית כבסיס לעבודה בעולם משתנה ודינמי.

תיאור הקורס (המשך)

מפגש	תאריך	נושא/ים	פורמט
1	10.3.25	מהי יצירתיות, מדוע היא חיונית בעידן של שינוי מתמיד?	פרונטלי

פורמט	נושא/ים	תאריך	מפגש
זום	המוח היצירתי – איך נוצרים רעיונות תהליכים קוגניטיביים ורגשיים של יצירת רעיונות, מצב זרימה (Flow).	17.3.25	2
זום	חסמים לחשיבה יצירתית- מהם החסמים הפנימיים והחיצוניים ליצירתיות וכיצד מזהים אותם?	24.3.25	3
זום	מודל Design Thinking - כיצד מפתחים רעיונות ומתרגמים אותם לאבטיפוס?	31.3.25	4
זום	מודל SIT: Systematic Inventive Thinking	14.4.26	5
זום	מודל SCAMPER - לשדרוג שירותים, תהליכים ומוצרים	28.4.26	6
זום	חשיבה מערכתית ויצירתיות בהקשר חברתי או סביבתי	5.5.26	7
זום	חדשנות פתוחה ויצירתיות פנים ארגונית (Open Innovation)	12.5.26	8
זום	חדשנות ביומימטית (Biomimicry) - מה אנחנו יכולים ללמוד על יצירתיות מהטבע?	19.5.26	9
זום	חדשנות מבוססת נתונים (Data-Driven Innovation) בעידן ה-AI	26.5.26	10
זום	Blue Ocean Strategy	2.6.26	11
זום	סיפוריות (Storytelling) ככלי ליצירתיות וחדשנות	9.6.26	12
זום	עבודה בקבוצות על פרויקטי סיום	16.6.26	13
פרונטלי	הצגת פרויקטי סיום	23.6.26	14

* מספר המפגשים עלול להשתנות בהתאם ללוח השנה האקדמי של האוניברסיטה
 ** רשימת האורחים והנושאים עשויה להשתנות לפני/במהלך הקורס ללא הודעה מוקדמת

דרישות הקורס

- נוכחות ב-80% מהשיעורים לפחות.
- הצגת פרויקט מסכם בקבוצות בסיום הסמסטר והגשת דוח קצר מסכם (2 עמודים)

דרישות נוספות

- הקורס יתקיים כקורס מקוון עם שני מפגשים פרונטליים (תחילת הסמסטר וסיומו).
- הסטודנטים נדרשים לפתוח מצלמות בשיעורים. אי פתיחת מצלמה תיחשב כהיעדרות.
- שליטה טובה בשפה האנגלית (ההרצאות יועברו בעברית, חומרי הקורס יועברו בחלקם באנגלית).

הוראות למטלה המסכמת - יישום מודלים:

במסגרת המטלה המסכמת, תעבדו בקבוצות של עד 5 סטודנטים (מינימום 3) לפיתוח **רעיון יצירתי חדשני** המתייחס לאתגר אמיתי מחיי היום-יום, מהעולם החברתי, מהקהילה, מהאקדמיה או בעיה ארגונית ממקום העבודה של אחד מחברי הקבוצה. יש לפעול על פי השלבים הבאים:

שלב 1 - הגדרת הבעיה

- הגדירו תחום עניין שמעסיק אתכם: חברה, חינוך, קיימות, קמפוס, חיי היומיום, טכנולוגיה, שירותים לציבור וכו': אפיינו בעיה אמיתית או צורך ממשי בתוך התחום הזה. תעדו את ההבנה שלכם באמצעות ניסוח קצר (כ-200 מילים):
- למי הבעיה שייכת? (מי המשתמש/הקהילה?)
 - מדוע זו בעיה חשובה?
 - מה קיים כיום, ומה חסר

שלב 2 - חקירת רעיונות ויישום מודלים

- בחרו לפחות **שני מודלים** מתוך הקורס - תעדו כיצד השתמשתם בהם ליצירת רעיונות לשינוי המצב. הצגו 2 כיווני פתרון פוטנציאליים והשוו ביניהם בקצרה (מה היתרונות והחסרונות של כל אחד). הגדירו את **הצעת הערך (Value Proposition)**:
- למי זה נועד?
 - מה הוא משנה או משפר?
 - במה הוא שונה מהפתרונות הקיימים?

שלב 3 - צרו אבטיפוס או הדמיה (פיזית, גרפית, דיגיטלית או ויזואלית פשוטה)

ניתן להשתמש ב־ Canva, PowerPoint, Figma, דגם, ציור, סרטון קצר או כל דרך יצרנית אחרת בה תבחרו.

מצגת מסכמת (עד 10 שקופיות) בכיתה או סרטון קצר (עד 3 דקות), המציגה:

- תיאור הבעיה
- תהליך החשיבה והמודלים שהופעלו
- הפתרון שהוצע והצעת הערך שלו
- תובנות מתהליך העבודה בצוות

היקף ההגשה בסיום הסמסטר

- דו"ח קצר (עד 2 עמודים) המסכם את תהליך העבודה והמודלים שיושמו.
- מצגת/וידאו להצגה בכיתה בשיעור האחרון של הסמסטר.

ספרות (רשות)

Ashton, K. (2015). *How to fly a horse: The secret history of creation, invention, and discovery*. Anchor.

Johansson, F. (2017). *The Medici Effect, with a new preface and discussion guide: what elephants and epidemics can teach us about innovation*. Harvard Business Review Press.

קטעי וידאו (רשות)

שם	קישור
Sir Ken Robinson – Do Schools Kill Creativity?	קישור - לחצו כאן
Tim Harford – A Powerful Way to Unleash Your Natural Creativity	קישור - לחצו כאן
Michael Burkitt: The Power of Creativity	קישור - לחצו כאן
Adam Grant: The Surprising Habits of Original Thinkers	קישור - לחצו כאן
Elizabeth Gilbert: Your Elusive Creative Genius	קישור - לחצו כאן
Manoush Zomorodi: How Boredom Can Lead to Your Most Brilliant Ideas	קישור - לחצו כאן

* רשימת הספרות אינה סופית ועשויה להשתנות לפני/במהלך הקורס ללא הודעה מוקדמת.

הרכב הציון הסופי

- נוכחות: 70%
- פרויקט מסכם: 20%
- השתתפות אקטיבית במהלך השיעור: 10%

על המרצה

נורית קנטרוביץ' היא סמנכ"לית חדשנות ושותפויות אסטרטגיות בקבוצת ההשקעות אריאלי, (Arieli Group) ומובילה את תחום הבריאות בחברה. במסגרת תפקידה היא מפתחת ומובילה פלטפורמות חדשנות, השקעות בסטרטאפים ומסחר טכנולוגיות בשיתוף בתי חולים, אוניברסיטאות וגורמי תעשייה בישראל ובעולם. נורית היא דוקטורנטית באוניברסיטת חיפה, חוקרת חוסן נשי והתמודדות עם עוני, ומשלבת בין המחקר, ההשקעות וההשפעה החברתית.